

Dotične zneske je zaeno z letnino za „Slovensko Šolsko Matico“ izročiti poverjenikom ali jih pošiljati podpisnemu odboru.

Gg. poverjenike pa prosimo, da prejemajo denar in ga z letnino za „Slovensko Šolsko Matico“ vred pošiljajo odboru, pri čemur naj se natančno označi namen pripisanega denarja.

Dalje naznanja podpisani odbor, da izda „Slovenska Šolska Matica“ za l. 1903. štiri knjige, in sicer: 1. Pedagoški Letopis, 2. Realne knjižnice 3. snopič, 3. Učne slike k II. Čitanki in 4. Duševno analizo z razpravo o formalnih stopnjah. Te knjige izidejo še pred obnim zborom, ki bo dne 28. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v mestni dvorani v Ljubljani. Popoldne tega dne ob 2. uri bo istotam predavanje g. V. Bežka o razvijajoče-upodablajoči metodi.

Slednjič prosimo gg. poverjenike in vse slovensko učiteljstvo, da se požurijo s pristopom k „Slovenski Šolski Matici“ za l. 1903. in s pošiljateljico letnine, ker so se začele letošnje knjige že tiskati in nam je treba vedeti, koliko iztisov naj se tiska. Dosedaj se je za letošnje oglasilo še prav malo članov. Častno pa bi bilo, ko bi se lansko število podvojilo. Dobivajo se pri odboru tudi še vse dosedaj izdane knjige za navadno letnino po 4 K. O d b o r.

Kritikujoči glasovi.

Gališko.*) V Dobrnizcah — na gališko-ruski meji — imajo štirirazrednico. Tam poučujejo poleg nadučitelja še dva učitelja in ena učiteljica. In ta nadučitelj je kapaciteta prve vrste v svoji stroki. Posebno rad nadzoruje podrejeno učiteljstvo. Tako na pr. je „inšpiciral“ dne 28. junija (st. kal.) enega izmed učiteljev od pol 9. do 3/4 10. zjutraj, a v njegovem razredu so pa imeli učenci največji haló!

V Topolzszeicah je tudi štirirazrednica, a to šolsko poslopje pa služi v prvi vrsti za vse drugo kakor za učilnico, zakaj v tem poslopju je nastanjena občinska pisarnica, okr. bolniška blagajnica, čitalnica ima za svoje pevske vaje svojo sobo itd. A kar je posebnega povdarka vredno, je pa to, da ima to šolsko poslopje le eden vhod. In čudno je to! Pl. Koerber izdaja vse mogoče odredbe zaradi omejitve raznih okuževalnih bolezni, a tu se pa rogajo vsem tem odredbam. Seveda, kaj takega je pa le v Galiciji mogoče.

Jako zanimive so tudi razne stavbe, v katerih so nastanjene gališke šole. O njih bi se dalo mnogo pisati, a sedaj slučajno ne omenja vir, iz katerega smo posneli te podatke, nič posebno važnega.

Prihodnjič se hočemo pomuditi nekoliko pri raznih krajnih in okrajnih šol. svetih, kjer gospodujejo razni poljski zlahčiči.

Poudarjamo pa še enkrat, da se to nikakor ne godi na Kranjskem, temveč v Galiciji. Kdor ne verjame, naj si blagovoli naročiti „Galizcanina“, tam dobi marsikatero zanimivost.

* * *

*) Jako čudno se nam zdi, da se je naše zadnje poročilo o „galiških pravnih razmerah“ tako čudno tolmačilo. Kdor ne verjame, da se na Gališkem, kjer vlada kasta raznih zlahčičev — dogajajo take gorostasne stvari, mu ne moremo pomagati drugače, kakor da se začne bolj zanimati za Galicijo. Da bi se pa na Kranjskem ne moglo kaj takega goditi, pa tudi ne dvomimo, saj nas je temeljit poznavalec kranjskega statističnega šol. materijala pred kratkim v „Slov. Narodu“ poučil, da Kranjska ne zastaja glede šolstva prav nič za Galicijo. — Torej ne bodimo neverjetni Tomaži!

Uredn.

Primorsko. Resničen prizor iz pisarnice nekega c. kr. učnega zavoda na Primorskem iz sedanjega časa ob vpisovanju učencev.

Mati (uradnikova soproga s češkim naglasom): „Guten Tag, meine Herrn! Bitte den Klëinen einzuschreiben.“

Vpisujoči član učiteljskega zbora (Slovan): „Sein Name?“

Mati: „Hermänn Winter“.

Vpis. član: „Geburtsort und Zeit?“

Mati: „Brün, 12. Mäi 189—.“

Vpis. član: „Religion?“

Mati: „Römisch-katholisch.“

Vpis. član: „Muttersprache?“

Mati: „Er spricht zwar mit mir böhmisch, aber der Väter will deutsche Muttersprache eintragen lassen.“

(Pet minut pozneje.)

Mati: „Buon giorno, signori; prego di notare mio figlio.“

Vpis. član: „Il suo nome?“

Mati: „Radomir Hočevär.“

Vpis. član: „Nato?“

Mati: „A Trieste, 20. luglio 189—.“

Vpis. član: „Religione?“

Mati: „Cattolico.“

Vpis. član: „Lingua materna?“

Mati: „Italiano.“

Vpis. član: „Nome del padre?“

Mati: „Francesco Hočevär.“

Vpis. član: „Sua occupazione?“

Mati: „Redattore“.

Vpis. član: „O, signor marito e redattore della „Naša zastava“, e vero?“

Mati: „Sì, signore.“ — —

Brez komentara.

* * *

Predarlsko je dežela, kjer se cedi med in mleko — učiteljstvu v korist. Čujmo! 335 razredov je imelo nič manj kakor 1143 poldni prostih zaradi lokalnih praznikov; 189 razredov je imelo 602 poldneva brez pouka zaradi sv. obhajila, zaradi raznih cerkvenih slovesnostij je bilo 370 poldni prostih v 172 razredih.

V tej deželici so službovale 103 učiteljice, a izmed teh jih je 75 iz reda „usmiljenih sester“, 2 iz rede „sv. Križa“, a le 26 je civilnih. Učiteljskih knjižnic nima 84 šol in šolar-skih knjižnic pa 69 šol. Telovadbe se ne poučuje na 88,5% šole. Kot c. kr. okraj. šolski nadzorniki funkcionirajo skoro izključno le duhovniki. Plače: najnižja 800 kron za def. učitelje in 600 kron za def. učiteljice; najvišja: 1500 kron in 1200 kron. — Ker je deželica najbolj črna, je priporočamo našim „Slomškarjem“ prav posebno!

* * *

Špansko. Dežela posebnosti je tudi Špansko. Naučno ministrstvo je ravno izdalo naredbo, na podlagi katere sme na Španskem vsakdo ustanavljati vsakovrstne šole, od najnižje kategorije pa do najvišje. Urediti in ustrojiti jih sme prav po lastni volji. Država nadzoruje le v toliko te šole, kolikor se tiče zdravstvenih in moralčnih ozirov!

Našim propadlim dijakom pa svetujemo, da gredo na Špansko študirat. Država izdaja za vse šole, za vse izpite posebno brošuro, kjer se nahajajo vsa ona vprašanja, po katerih mora dotična komisija izpraševati. Kdor zna vso to stvarino, je gotov dobrega uspeha. In Španska je prav do mozga klerikalna, torej jo tudi prav prijateljski priporočamo naši „Slomškarji“!